

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Beleidsregels kostendelersnorm en verlagen bijstand in verband met
woonsituatie gemeente Edam-Volendam 2018

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Edam-Volendam;

gelet op artikel 19a, 22a, artikel 27 en 33 van de Participatiewet en de artikelen 4:81 tot en met 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht;

besluit vast te stellen de navolgende:

Beleidsregels kostendelersnorm en verlagen bijstand in verband met woonsituatie gemeente Edam-Volendam 2018

Artikel 1. Begrippen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
  - a. college: het college van burgermeester en wethouders van de gemeente Edam-Volendam;
  - b. de wet: de Participatiewet;
  - c. basishuur: het deel van de rekenhuur waarover geen huurtoeslag wordt toegekend en dat te allen tijde voor rekening van de huurder blijft, zijnde het bedrag van de normhuur dat is genoemd in artikel 17, tweede lid, van de Wet op de huurtoeslag verhoogd met het bedrag van de inkomensonafhankelijke eigen bijdrage genoemd in artikel 16 van de Wet op de huurtoeslag;
  - d. woonkosten:
    - 1° indien een huurwoning wordt bewoond, de per maand geldende huurprijs zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel d, Wet op de huurtoeslag;
    - 2° indien een eigen woning wordt bewoond, de tot een bedrag per maand omgerekende som van de ten behoeve van de financiering van de woning verschuldigde hypotheekrente;
  - e. kosten voor nutsvoorzieningen: kosten voor verbruik van water, gas, elektriciteit of andere energie.

Artikel 2. Commerciële prijs kamerhuur en kostgangerschap

1. Voor de bepaling van de minimale hoogte van een commerciële huurprijs voor kamer(ver)huur of onder(ver)huur wordt aangesloten bij het bedrag van de basishuur.
2. Indien het gaat om een huurprijs, inclusief kosten voor nutsvoorzieningen, wordt het bedrag genoemd in het eerste lid verhoogd met het normbedrag voor nutsvoorzieningen, zoals bedoeld in het Vtlb-rapport van Recofa.
3. Voor de bepaling van de minimale hoogte van een commerciële huurprijs voor een kostganger wordt het bedrag genoemd in het eerste en tweede lid verhoogd met het minimumbedrag voor voeding dat het Nibud hanteert.
4. In afwijking van de voorgaande leden kan bij een lager bedrag sprake zijn van een commerciële huurprijs indien aan de hand van het puntensysteem voor onzelfstandige woonruimte een lagere prijs tot stand komt.

Artikel 3. Toepassing

1. Artikel 4 van deze beleidsregels geldt slechts voor belanghebbenden van 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd. In geval van gehuwden geldt dit artikel slechts als beide echtgenoten 21 jaar of ouder zijn.
2. De bepalingen in deze beleidsregels laten de toepassing van artikel 18, eerste lid, van de wet onverlet.

Artikel 4. Verlaging in verband met de woonsituatie

De verlaging in verband met de woonsituatie als bedoeld in artikel 27 van de wet bedraagt het bedrag van de basishuur als:

- a. een woning wordt bewoond waaraan voor belanghebbende geen woonkosten zijn verbonden; of
- b. geen woning wordt aangehouden.

Artikel 5. Inkomsten uit kamerverhuur en het houden van kostgangers

1. De inkomsten uit (onder)verhuur, zoals bedoeld in artikel 33, vierde lid van de wet, worden op de uitkering in mindering gebracht onder aftrek van het normbedrag voor de kosten voor nutsvoorzieningen.
2. De inkomsten uit het houden van een of meerdere kostganger(s), zoals bedoeld in artikel 33, vierde lid van de wet, worden op de uitkering in mindering gebracht onder aftrek van het normbedrag voor de kosten voor nutsvoorzieningen en het minimumbedrag voor voeding.
3. De vorige leden zijn niet van toepassing wanneer er reeds met de lagere algemene noodzakelijke kosten van bestaan rekening is gehouden, omdat de (onder)huurder dan wel kostganger meetelt voor de kostendelersnorm.

Artikel 6. Hardheidsclausule

1. Het college handelt in overeenstemming met bovenstaande beleidsregels, tenzij dat naar het oordeel van het college voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregels te dienen doelen, conform artikel 4:84, van de Awb.
2. In gevallen waarin deze beleidsregels niet voorzien beslist het college.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden in werking de dag na bekendmaking.
2. Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als: "Beleidsregels kostendelersnorm en verlagen bijstand in verband met woonsituatie gemeente Edam-Volendam 2018".

Toelichting

Door de invoering van de kostendelersnorm in de Participatiewet per 1 januari 2015 is de verplichting om een verordening toeslagen en verlagingen (van de bijstandsnorm) aan te houden vervallen. De toeslag in verband met het niet kunnen delen van kosten is in de basisnorm voor de alleenstaande (ouder) opgenomen. Artikel 22a van de wet voorziet daarnaast in een lagere bijstandsnorm in de gevallen waarin de kosten gedeeld kunnen worden met een medebewoner, de zogenaamde 'kostedelende medebewoner'. In artikel 19a van de wet is geregeld welke personen al dan niet onder deze noemer worden geschaard. Onder meer zijn personen van 21 jaar of ouder die volledige zakelijke relaties, zoals (onder)huurschap en kostgangerschap, hebben met een belanghebbende niet aan te merken als kostedelende medebewoner. Bij volledig zakelijke of commerciële relaties is sprake van deelname aan het economisch verkeer, waarbij de verhuurder een commerciële prijs vraagt voor de huur van de woning en de geleverde diensten en de huurder deze commerciële prijs betaalt. Er wordt hierbij gesproken over een schriftelijke overeenkomst waarbij een commerciële prijs is afgesproken. De wetgever heeft geen invulling gegeven aan het begrip "commerciële prijs", hetgeen betekent dat de gemeente hier beoordelingsruimte heeft en in wetsinterpreterende beleidsregels vast kan leggen wat zij onder dit begrip verstaat (artikel 4:81, eerste lid, jo. artikel 1:3, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht). Voorts heeft het college beleidsvrijheid met betrekking tot het al dan niet lager vaststellen van de bijstandsnorm voor een jongere of voor een persoon van 21 jaar of ouder (doch niet ouder dan de pensioengerechtigde leeftijd) indien deze persoon als gevolg van zijn woonsituatie lagere algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan heeft dan waarin die norm voorziet, waaronder begrepen het niet aanhouden van een woning (artikel 27 van de wet). In deze beleidsregels wordt invulling gegeven aan bovengenoemde beleidsbevoegdheden.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begrippen

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2. Commerciële prijs kamerhuur en kostgangerschap

In artikel 19a van de wet is geregeld dat volledig zakelijke relaties zoals (onder)huurderschap en kostgangerschap voor de kostendelersnorm buiten beschouwing blijven. Bij volledig zakelijke of commerciële relaties is sprake van deelname aan het economisch verkeer, waarbij de verhuurder een commerciële prijs vraagt voor de huur van de woning en de geleverde diensten en de huurder deze commerciële prijs betaalt.

Bij deze uitzondering op de kostendelersnorm kan het alleen gaan om personen die geen bloed- of aanverwant in de eerste of tweede graad zijn. Dit betekent dat indien de belanghebbende huurt of verhuurt van respectievelijk aan een bloed- of aanverwant in de eerste of tweede graad, dan wel indien hij de kost geeft aan of in de kost is bij een dergelijk familielid, de kostendelersnorm van toepassing is, zelfs indien er een commerciële prijs is afgesproken. Uitgangspunt hierbij is dat de relatie tussen dergelijke bloed- en aanverwanten nimmer een zakelijke kan zijn.¹

Gezamenlijke huishouding

Slechts de aanwezigheid van een contract en bewijsstukken dat huur of kostgeld wordt betaald, bewijst niet dat de cliënten geen gezamenlijke huishouding voeren. Bij onderhuurders en kostgangers is sprake van een zuiver zakelijke relatie. Daarvan is geen sprake als er een mate van financiële verstrengeling aanwezig is, die verder reikt dan de betaling van de huur of het kostgeld en een wederzijdse verzorging die niet beperkt blijft tot het onderhoud van de gehuurde kamer of de levering van de overeengekomen diensten, zoals de maaltijden of de bewassing.

Zoals dat ook het geval is in andere situaties waarin de betrokkenen beweren niet elkaars partners te zijn, dient het college een onderzoek in te stellen naar de feitelijke omstandigheden van de betrokkenen. Als daaruit blijkt dat de betrokkenen in werkelijkheid een gezamenlijke huishouding voeren, moet worden geconcludeerd dat de overgelegde stukken een onjuiste weergave zijn van de feitelijke situatie en dat de betrokkenen als partners dienen te worden aangemerkt.

Een niet zakelijke verhouding verandert niet in een zakelijke kostgangerrelatie, enkel door het op schrift stellen van een kostgangerovereenkomst. Wanneer een cliënt en diens partner eerder hebben verklaard een 'man/vrouwrelatie' te hebben dan wel eerder een bijstandsuitkering naar de norm voor gehuwden hebben aangevraagd, is het op een later moment overleggen van een

¹ Kamerstukken II 2013/14, 33801, nr 3, p. 60.

kostgangersovereenkomst onvoldoende bewijs van zo'n zakelijke kostgangersrelatie.

Commerciële prijs

Om aan te kunnen nemen dat sprake is van een commerciële huurprijs zal in ieder geval sprake moeten zijn van een voor de betreffende woonruimte in het economisch verkeer gebruikelijke huurprijs, die in verhouding staat tot de geleverde diensten en die periodiek wordt aangepast.²

Een methode om een redelijke huurprijs te berekenen is aan de hand van het puntensysteem voor kamers. Dit is een gedetailleerde wijze van berekenen waarbij de afmetingen van de kamer, gebruik van gemeenschappelijke ruimten en andere factoren invloed hebben op het aantal punten. Deze methode is tijdsintensief en vereist vrijwel altijd een huisbezoek.

Eerste lid

Voor de vaststelling of sprake is van een commerciële huurprijs is gekozen voor een forfaitair systeem waarbij wordt aangesloten bij het begrip basishuur, uit de Wet op de huurtoeslag. De basishuur is het deel van de rekenhuur waarover geen huurtoeslag wordt toegekend en dat te allen tijde voor rekening van de huurder blijft. Er is dus sprake van een commerciële huurprijs indien de zogenoemde "kale huurprijs" (huurprijs exclusief kosten nutsvoorzieningen etc.) ten minste gelijk is aan het bedrag van de basishuur (op 1 januari 2018: €225,08 per maand).

Tweede lid

Indien een niet gespecificeerde huurprijs inclusief kosten voor nutsvoorzieningen is overeengekomen wordt het bedrag genoemd in het eerste lid verhoogd met een bedrag voor nutsvoorzieningen. Dit bedrag is gebaseerd op de rekenmethode van het vrij te laten bedrag in schuldregelingen, zoals vastgesteld door de Werkgroep Rekenmethode vtlb van Recofa.³ Deze rekenmethode wordt in verband met de periodieke wijzigingen van de bijstandsnormen en huurtoeslag telkens per 1 januari en 1 juli herzien door deze werkgroep. Op 1 januari 2018 is voor kosten voor nutsvoorzieningen een normbedrag van €2,05 per dag vastgesteld. Per maand gaat het dan om een bedrag van $(€2,05 \times 365) / 12 = €62,35$.⁴ Indien sprake is van een huurprijs inclusief kosten voor nutsvoorzieningen is dus sprake van een commerciële huurprijs wanneer de huurprijs gelijk is aan of hoger is dan €225,08 + €62,35 = €287,43 (bedragen 1 januari 2018) per maand.

Derde lid

Ook voor kostgangerschap moet worden vastgesteld welk bedrag als een commerciële prijs geldt. Het Nibud hanteert voor voeding een minimumbedrag van €185 per maand (zie Nibud document: Kostgeld 2018, Wat is redelijk?). Het college verstaat onder een commerciële huurprijs voor kostgangers dus een prijs vanaf €287,43 + €185 = €472,43 (bedragen 1 januari 2018) per maand.

Vierde lid

Volgens jurisprudentie is het hanteren van een dergelijk forfaitair systeem voor de vaststelling of sprake is van een commerciële huurprijs bij de beoordeling van de uitzonderingssituatie op de kostendelersnorm geen onjuiste maatstaf en gaat het een redelijke wetsuitleg niet te buiten voor zover de betaalde huurprijs met dit systeem als commerciële huurprijs wordt aangemerkt. Indien door middel van dit systeem niet vastgesteld kan worden dat er sprake is van een commerciële prijs dient een individuele afweging te worden gemaakt. In dit geval zal het college aan de hand van het puntensysteem voor onzelfstandige woonruimte vaststellen of de overeengekomen huurprijs als commercieel kan worden aangemerkt.

Artikel 3. Toepassing

De werking van artikel 4 van deze beleidsregels is beperkt tot belanghebbenden in de leeftijdscategorie van 21 jaar of ouder, die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt. Vanwege de lagere jongerennormen is ervoor gekozen geen verdere verlaging toe te passen bij belanghebbenden van 18 tot 21 jaar. Wanneer er sprake is van gehuwden geldt dat beiden 21 jaar of ouder en jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd moeten zijn.

² CRvB 17 januari 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:243 r.o. 4.2.3.

³ Zie ook: Vtlb-rapport van de Werkgroep Rekenmethode vtlb van Recofa, versie januari 2018.

⁴ Bedrag afgerond op 2 decimalen.

Artikel 4. Verlaging in verband met de woonsituatie

In dit artikel is bepaald dat de norm wordt verlaagd met het bedrag van de basis huur (woonkostenfactor in de Participatiewet) zoals omschreven in artikel 16 van de Wet op de Huurtoeslag indien een woning wordt bewoond waaraan voor belanghebbende geen woonkosten zijn verbonden (bijv. ex-partner betaalt woonkosten of geen woonkosten i.v.m. (anti)kraak) of als geen woning wordt aangehouden (personen die tijdelijk een briefadres en nog geen vaste verblijfplaats in de gemeente hebben).

Onder woonkosten wordt verstaan de huurprijs of, indien een eigen woning wordt bewoond, de hypotheekrente. Ook de situatie dat er maandelijks voor nutsvoorzieningen wordt betaald, maar geen huur valt onder dit artikel.

Artikel 5. Inkomsten uit kamerverhuur en het houden van kostgangers

In artikel 33, vierde lid, van de wet is opgenomen:

Indien de belanghebbende de woning bewoont met een of meer huurders, onderhuurders of kostgangers, worden de daaruit voortvloeiende lagere algemene noodzakelijke kosten van het bestaan als inkomen in aanmerking genomen indien daarmee nog geen rekening is gehouden bij de vaststelling van de norm, bedoeld in [artikel 22a van de wet](#).

In dit artikel is opgenomen welke bedragen in mindering worden gebracht op de ontvangen huurinkomsten / kostgangersvergoeding ter zake van de extra gemaakte kosten voor nutsvoorzieningen en maaltijden (zie toelichting artikel 2).

NB De voorbeeldbedragen zijn van januari 2018 en worden in de toelichting niet aangepast. Steeds wordt gebruik gemaakt van de meest recente versies van het Nibud-document en het Vtlb-rapport.